Ч. 93. Львів, субота дня 29. (16.) цьвітня 1911. Річник XV.

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“ виносить: в Австриї:
на цілий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К
За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублів; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.
Телефон Редакциї ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановиx псальмів М Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — Редакция, адміністрация і експедиция „Руслана“ при ул. Оссоліньских ч. 11. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламациї лише неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Яких засад належалоб вимагати від послів?

(△) В усякім станї і заводї вимагає ся певного підготовленя, певного приспосібленя на основі відбутих наук і на закінченє всего на доказ належного приготовленя вимагає ся навіть строгих іспитів. Законодатний завід вимагає також великого знаня і спосібностий і доброго підготовленя, а звичайно в широких верствах виборчих той здобуває собі прихильність і признанє, хто зуміє високопарно промовляти, багато обіцювати і всякими такими способами опанувати товпу. Але які у него дійсні спосібности, яке дійсне знанє, які єго засади про се широкі верстви виборчі або не питають або не вміють дізнати ся. А вжеж, яких вибранців вишлють виборці до держ. ради, така буде опісля робота і такий з неї хосен для народу, для краю і для держави.

Віденьский Vaterland застановляє ся над сею справою і подає цікаву передовицю п. з. „Aktuelle katholisch-konservative Grundsätze. Zur Gewissenserforschung für Wähler und Wahlkandidaten“, з котрої основою хочемо тут познакомити нашу суспільність, бож і у нас виборці повинні би добре розслїдити сумлїнє і своє власне і посольских кандидатів.

Вимагаємо полїтики правди і права, пише автор, полїтики, котра би з сьвідомостю цїли, витревалости і силою привернула до впливу і значіня найвисші добра християньскої культури, одиноку підвалину тривкої цивілїзациї проти всяких виворотових змагань, вимірених на знищенє свободи катол. Церкви і єї Голови, на підкопанє монархічно-династичної вірности населеня і зметенє престолів та володарів, на повне виссанє або знищенє всїх єствуючих суспільних і господарских відносин власности і посїданя в користь великого капіталу з одного а социялдемократиї з другого боку.

Відкидаємо отже всяку полагоду римского питаня проти волї і згоди Голови Церкви, відкидаємо нехристиньску і нерозумну засаду безглядного невмішуваня супроти всякого межинародного ломаня закона і заколоту мира, і відкидаємо всюди і все у межинародних відносинах держав і народів всякі цїли і середники звернені проти релїґії, проти державного, суспільного і морального ладу.

Вимагаємо для Габсбурскої монархії безуслівного удержаня історичної великодержавности, єї значіня яко католицкого заборола і єї великого посланництва яко християньского злучника християньских народів; домагаємо ся для монархії і для кождого єї народу сонячного місця, потрібного їм для осягненя їх релїґійних, культурних і господарских цїлий.

Для осягненя наведених засад спільних усїм католицким і династично вірним горожанам потреба на зверх кріпкого державного союза, котрий би обезпечував свободу всяких внутрішних орґанїзаций: потреба хороброї і битної армії, спільних фінансових і господарских орґанїзаций для осягненя користних торгових і цлових договорів. Домагаємо ся отже удержаня і розвитку державної ідеї і конституциї на основах 1867 р. і живої діяльности делеґаций. Домагаємо ся тому удержаня державноправної і областної єдности монархії, одноцїлої на основі службової мови армії і фльоти, удержаня і поглубленя християньских і монархічно-династичних почувань, удержаня і заключуваня договорів на основі господарскої одноцїльности монархії.

Засадничо відкидаємо ослабленє власти Корони, персональну унїю і всякі змаганя звернені до розриву монархії і країв; відкидаємо всяке вношенє до армії национальної загорілости вимушуванєм парляментарним або позакулїсовим. Відкидаємо також розбиванє господарскої области монархії.

Домагаємо ся від усїх вірних католицких представників народних без ріжниці народности і мови, щоби стояли на становищі християньского консервативного сьвітогляду, щоби вступали ся за тими засадами в законодатній діяльности і в прилюднім житю боронили поваги Церкви. Відкидаємо всяке маскованє католицкого переконаня, але також усяку позичену католицку маску для закриваня некатолицких або нечистих полїтичних і личних змагань.

Відкидаємо непризнаванє проводу церковного авторитету як у власній внутрішній области церковної науки віри і моральности, так і на пограничній области взаємин між Церквою і державою, котрої розмеженє вважаємо правом Церкви. Домагаємо ся удержаня законного признаня сакраментального характеру і нероздїльности католицкого подружа. На унїверситетах домагаємо ся повної свободи для викладів католицкої науки і рівнорядного признаня всїх на католицкій основі законно заведених унїверситетских корпораций.

Відкидаємо всяке державне опікунство католицкої Церкви в єї внутрішнім і зверхнім дїланю, а також відкидаємо терпимий в державі примус військового двобою.

Домагаємо ся сьвідомого цїли, послїдовного і тривкого підготовленя национального мира в монархії на основі точок, котрі би мали послужити яко напрям до вирівнаня национальних домагань:

1. Внутрішня рівновартність усїх народностий монархії, рівне право для всїх до национального єствованя і дїланя.

2. Розріжненє зверхне значінє национальних ґруп народів для держави і участь в державнім житю відповідно числу населеня, культурному розвиткови, військовій і податковій силї.

3. Відмеженє дїяльности национальної сьвідомости житєвими условинами монархії, котра обезпечує і піддержує всї народности

4. Спільна мова для порозуміня в армії, в национально мішаних законодатних тїлах і для конечно одноцїлої адміністрациї державної відповідно історичному устроєви і розвиткови монархії.

5. Язикове приспосібленє державних орґанів.

6. Законна охорона проти национального гнобленя.

Відкидаємо всяке национальне майоризованє, а тим більше национальну насилу меншости.

Відкидаємо полїтичне творенє сторонництв виключно на национальних основах отже й засаду парляментарну национальної полїтики бльоків.

Домагаємо ся для полїтичних і господарских репрезентаций загального права виборчого, котре би суспільним і господарским чинникам в державі запоручило се законне представництво народне, яке відповідає їх сьвідченям для держави і добра загалу.

Відкидаємо анатомізованє людскої суспільности, котре глядить свободи в державній всевладї, рівности в знищеню всякої індивідуальности і братерства в национальній і комунїстичній ненависти всїх проти всїх.

Над сими засадами належалоб ся і нашим осьвіченим виборцям зріло призадумати ся і в тім напрямі розлїдити також сумлїнє і засади посольских кандидатів.

Авторови статиї в „Дїлї“ п. з. „Заслуги рептильників“.

Не даром кажуть люди „порушай гнїздо шершенїв, а почуєш сильний шепіт“ — так і стало ся по моїй статиї в „Руслані“ п. з. „Відкритий шелом“, яку я написав із щирого серця, щоби нездорові відносини між нашою сьвітскою інтелїґенциєю поправити.

Неслушно співробітник „Дїла“ зачисляє мене до „рептильників“ під котрим то словом розуміє щось найгіршого, бо з такого фонду не побирав я і не побираю нїякої платнї за дописи в „Руслані“, противно за ґазету плачу передплату, як платять передплатники редакциї „Дїла“, а правда се така співробітника „Дїла“ про рептильні фонди, як і ся силетня, що співробітники „Дїла“ побирають з рептильного фонду пруські марки. Се є підла і мерзка інсинуация співробітника „Дїла“, бо до народного відродженя українства я вкладаю далеко більше працї і гроша, чим перший лїпший сотрудник „Дїла“. Однак своїх думок і переконань я не лякаю ся, проте під статею я підписав ся, а сьвітску інтелїґенцию хотїв тим способом направити на дорогу праву про те на їх рани завдав гіркий лїк але певний. Колиб такого лїку здавна були уживали сьвященики супротив сьвітскої інтелїґенциї, то сих ран тепер вже не було би і не потребували би тепер соромити ся перед польским осудом, як то нераз закидають польскі сьвященики руским, що стоини радикалів і социялїстів руских се майже всї сини руских сьвящеників. А так попи уступали, лихо вкорінило ся і з трудом приходить викорінити єго. Чи має чого сьвітска інтелїґенция сердити ся на духовеньство, коли оно закидає їй деякі аномалїї, показує факт, який лучив ся попередних виборів в Мостищинї в однім селї, де сьвітский інтелїґент приїздив на аґітацийні збори і починав хлополапство від клевети на сьвященика: „які то попи дируни, як лишень в церкві раз в дзвін, то вже попови до кишенї пятка капне“. Се Вам вільно голосити, а Ваших доходів не вільно сьвященикови почислити? На те Ви поступові вільнодумні і лїберали, але лишень для себе.

Партия радикальна так помішала ся з национально-демократичним сторонництвом, тільки радикалів перейшло в национально-демократичний табор разом із своїми поглядами, що годї майже розріжнити одного сторонництва від другого, проте мимоволї одні мусять одвічати за дїла других. Ся мішанина була і в клюбі парляментарнім. Бажаю власне виклярованя партиї национально-демократичної на ґрунтї народно церковнім, якого доси годї доглянути ся. Скажіть самі панове співробітники „Дїла“, чи мило було нам вичитувати у вашім орґанї справдї нїкчемні напади на наших Архієреїв? Ба що більше, коли сьвященики виступили в обороні своїх епископів з заявами синівскої любови і преданности, то ще ви інсинували, що се чинять під пресиєю. Звідки ви се виміркували? Чи вичитали ви в котрім поважнім польскім дневнику, поминаю брукові ґазети (а до поважних бодай дневників хочете зачисляти „Дїло“) напасти на польских епископів і духовеньство?

Я лишень се скажу, що ще десь в р. 1903. чи 1904. написав я письмо в редакцию „Дїла“ і остерігав, щоби она не попадала в сторону радикалів, то мої замітки вкинено до коша, а напрям часописий щораз погіршав ся. Тепер, коли я бачу щиру і пожертвованя повну працю Архієреїв і духовеньства, а промахи у великої части сьвітскої інтелїґенциї, то чи не мав я обовязку піднести голос і отверезити єї?

Коли сьвітска інтелїґенция така ревна, нехай всюди тую ревність показує. Зверну вашу увагу на пограниче галицкої України. Тут польска навала поступає скорим темпом на схід, а чому не найде сьвітский інтелїґент адвокат, лїкар і др. настільки любови до свого народа, щоби поселив ся тут і помагав в працї нечисленним сьвященикам? Пограничні міста і місточка Ярослав, Цїшанів, Радимно, Порохник, Дубецко, Кривча, Бірча, Динів, Каньчуґа, Лежайск не мають щастя дістати нї адвоката нї лїкара Русина. Деж они є? Чи мало їх? У східних містах є по кількох, але тут їм задалеко, бо... нехай вже не скажу, бо знова буде почислене на рахунок виборчого розбитя.

Як жеж не маю звернути увагу дальше як то сьвітска інтелїґенция, розуміє ся скрайна, систематично зміряє до роздїлу Церкви і держави, „вільної“ школи, викиненя богословского факультета з унїверситетів і пр.?

На новий рік подіставали наші читальнї оказові числа „Землї і волї“ розуміє ся даром, чи не з гадючого інтернационального фонду, а в нїм аж кишить від всякого плюгавства на церкву! Чи знова мовчати? Чи застановляють ся сьвітскі інтелїґенти над тим, яку они велику кривду дїлають рускому народови?

Поминаю се, що видирають селянинови найбільший скарб, бо віру сьвяту, але наносять незвичайну кривду і шкоду українській национальности. Бо хтож як не церква зберегла руский нарід від национальної загибели специяльно в Галичинї? Розуміють се добре Поляки, проте лишень із национальних понук будують у східній Галичинї костели, які будуть хоронити їх вірних. А у нас в товаристві св. Петра хто є із сьвітскої інтелїґенциї? дуже маленьке число. А сьвященики є членами всїх сьвітских товариств. Пробіґ!

Знова посиплять ся на мене громи від редакторів „Дїла“! Отже власне до такої всесторонної дїяльности накликую сьвітску інтелїґенцию, а тодї не буде нїяких докорів, противно, як найбільша згода і гармонїя, а наслїдки для народа суть незвичайно корисні.

А коли буде віддїлена церква від держави і не піде нї оден сотик на церкву, як пропонує сьвітский інтелїґент у „Землї і волї“, то що стане ся? У многих селах упадуть церкви, але їх місце займуть костели, бо Поляки мудрі і богаті, а вслїд за тим латинїзация і польонїзация. Се наступило би певно не лишень на пограничу але і в многих селах і містах східної Галичини. Чи розуміє се сьвітска інтелїґенция? Потерпить лишень нарід і то на своїй национальности.

Або возьмім школи. Ви бажаєте „вільної“ школи, се є виключеня духовеньства від удїлюваня науки релїґії в народних школах. Чи розумієте, яку велику шкоду нанесли би ви українському националїзмови? Говорю се з досьвіду.

По наших школах на пограничу самі учителї Поляки, хоч руска мова має бути удїлювана яко друго-краєва, то сего розпорядженя не придержують ся. Лишень на безперестанну інтервенцию сьвященика-катехита мусять учителї учити хоч трохи, бо руского письма треба для научаня релїґії. А чи сего самого не досьвідчили ви у східній Галичинї? Зачинїть шкільні двері перед сьвящеником, а самі ще заломите руки над спольщеними народними школами. По що тут наслїдувати нїби поступову, лїберальну західну Европу, коли єї овочі принесли би лишень загладу нашому народови.

Або возьмім факт віча академічної молодїжи, на якім ухвалено головну резолюцию викиненя богословского факультета з українско-руского унїверситета. Деж є сей унїверситет? Ще дитина не прийшла на сьвіт, а вже хочете єї убрати в червону сорочку? Чи не сьмішне се? Редактори „Дїла“ все знають наперед, то певно могли знати і про сей намір молодежи, бо був відповідний реферат, а чому не відрадили їй такого нерозважного вчинку?

Отже ще раз в імя любови народу відкликую ся до сьвітскої інтелїґенциї, щоби показала своїми дїлами інтензивну працю над економічно-культурним підвигненєм народу, щоби робила все в згоді з поглядами церкви

щоби була поступовою в науці, бо Церква нікому сего не боронить, а тоді не треба буде давати такого гіркого ліку.

А ще одно слівце на остаток.

Є се мерзенна і підла інсинуация співробітника „Діла“, буцім то я написав згадану статю в цілях політичних і тому лишень єї „Руслан“ помістив. Таке підозріне негідне чесного чоловіка, бо сю статию написав я ще перед розвязанєм парляменту і тоді єї надруковано. Тоді не лишень я, але навіть всезнайки з „Діла“ не мали понятя про недалеке розвязанє парляменту а що тепер відсьвіжили ви єї і то в такий мерзенний спосіб, то я сему не винен, що в самім горячім часї виборів єсьм зневолений уми подразнити. Додам ще, що жаден з Вас не в силї сплямити моєго характеру, бо я за приміром співробітників „Діла“ з Демянчуком не братав ся, а від посольского кандидата можу чейже домагати ся оборони не лишень народа але і церкви. І коли єсьм в посїданю цїнного документа, що теперішний кандидат на посла на Ярослав-Цїшанів п. Л. Цегельский буде добрим оборонцем не лишень народних справ але і церковних, то чомуж би я не мав на него голосувати і порохницкий судовий повіт на єго сторону приєднати?

Я сего лишень і хотїв с. є щирого Українця і вірного сина Церкви.

Завважаю ще навпослїдок, що за попередну мою статию прислали менї признаня Українцї-сьвященики з низшого і висшого клиру, отже мої погляди були також відгомоном бодай частини духовеньства.

о. Данило Бодревич.

Наші ґімназиї а дневникарство.

(Надіслані замітки на часї).

(Дальше).

Вкінци ті „двійки“.

При нинїшній системі „двійка“ є неминучою конечностию — для людини з серцем, она прикра річ, алеж се треба розуміти, що поки що усунути її з ґімназиї нїхто не зможе, бо належало би перетворити всю нашу школу. А загал суспільности не хоче якось зрозуміти сего. І ту лежить головна причина непорозуміня між школою а суспільностию. Нинї витворили ся під сим зглядом два ворожі табори: незаводова інтелїґенция відносить ся до школи коли не ворожо, то з легковаженєм і уважає її якоюсь завадою в житю, чимсь таким, що мусить перебути ся, хоч як оно прикре, як мусить ся перебути недугу кору, або щіпленє віспи: оно болюче, але щож вдієш!

Може хто обурить ся на сї слова — але они аж надто правдиві, а ґімназия мусить що день відчувати наслїдки того; може й суспільність так не думає, але на дїлї так поступає. І тому з боку суспільности не робить ся для помочи шкільній педаґоґії нїчого, противно, суспільність боронить ся всїми силами проти вимог ґімназиї і уважає просто нечесною річию підпомагати школу пр. в удержаню карности.

Возьмім звичайну подію, з якою ґімназияльний учитель має що день дїло: ученик зле поводить ся в школї. Приходить батько й учитель представляє єму справу поважно й толкує, що так далї не може бути. Батько упімне сина, скаже, що повинен поправити ся, бо нема відки платити, але нехай синок зачне тілько складати вину на учителя, батько інтелїґентнїйший чоловік, не то, що притакне синови, але ще й сам буде перед дитиною нарікати на всїх учителїв взагалї. Не подумає над сим, який се має вплив на дитину, що її вразлива душа переймає ся сейчас почутєм покривдженя, так що она стає ворогом учителя, а тим самим анї не думає слухати єго, що в єї души зростає так небезпечне для молодого віку огірченє до житя, обовязкова робота от як занапасть ітд. Опісля хлопець дістає „двійку“, бо зла у хлопця не усунено — ну й готова ненависть на цїле житє ненависть до „двійкосипа“ учителя.

А чи помогла суспільність сему учителеви?

Чи ми чули у нас про поважну акцию на сїм полї? Чи була хоч коли проба порозуміня між школою а родичами? От зійшлиб ся на спільну нараду, може такого не було би. Невжеж сї ґімназияльні професори такі закаменїлі, що для них нїчим плач і жаль ученика? Чи спробувала наша суспільність дізнати ся про се поважно? Чи говорять батьки хоч частїйше з сими учителями? Цїлими лїтами не видно батька (про селян не говорю!) в ґімназиї... А потім „Дїло“ напише статю про ідиотів-двійкосипів — та й вже зло усунене!

Коротка дорога...

Можна наперед сподївати ся, що коли ученик потерпить що в ґімназиї — хочби се було найочивиднїйше слушно — вся суспільність стане проти професорів — так у нас є! Посиплять ся писанини, які паплюжать професорів в останний спосіб, а суспільність буде затирати руки, читаючи се, бож, мовляв, хто уйметь ся за школою? За судиєю обстане прокуратория, за адвокатом адвокатска палата, а за ґімназияльним учителем нїхто. Бо єго власти заняті иншими справами. Відси то таке „Дїло“ гуляє собі безкарно по ґімназиях і демаґоґічними, повними низких, найпідлїйшого сорта інсинуаций зєднує собі прихильність і послух у широких верствах інтелїґенциї і незрілої молодежи.

Відси то пів-інтелїґентний народний учитель кидає ся на образованих людий і називає „ослячим мостом“ ґімназияльний іспит зрілости тільки тому, що не міг доскочити до сего „ослячого моста“.

В „Дїлї“ доказує сей учитель, що був цїлий ряд ґенїяльних людий, які не покінчили шкіл — ergo, які то ґенії між сими народними учителями, бо й они не скінчили ґімназиї!

Но, може бути, що се арґумент, який кого переконає, для мене він тільки сьвідоцтвом мозкового убожества й безмірної зарозумілости того, хто таке писав.

Взагалї серед теперішних обставин належало би передовсїм розважати поважно питанє, чи се етично, щоби так прилюдно накидати ся на ґімназию. Бо ставляє ся острі вимоги до професора, каже ся єму бути лагідним, вирозумілим і т. д. Се всьо гарне, алеж чи ґімназия — се тілько учитель і чи тілько від него залежить усе? Ґімназия се склад от таких елєментів: 1) учитель, 2) ученик, 3) школа (система, власть і т. п.), 4) суспільність, що дає учеників. Як дїє ся що зле в ґімназиї, то треба запитати, о скілько отсї чотири чинники ту завинили, а не спихати всю вину відразу на учителя. А коли у нас так є, що суспільність не робить для школи нїчого, тілько єї критикує — то питаю ся, яке она має право вимагати від школи сповненя своїх домагань. Аджеж дім і позашкільне житє має на школу такий великий вплив, що легковажити сього не можна. Маємо вже й товариство, котрого метою головно ґімназияльні справи, а погляньмо, хто становить членів „Учительскої Громади“? Майже самі професори ґімназий, а з инших станів ледви кілька — погляньте на спис членів товариства в останнім числї „Нашої Школи“, а переконаєте ся наглядно про се. Тому з видаванєм осуду на ґімназию належить бути дуже обережним.

А час би вже суспільности подумати поважно над своєю молодежию, бо єї поведенє поза школою справдї стає останними часами таке, що мусить тривожити всякого поважного чоловіка. Я зверну ту увагу тілько на кілька таких прояв, які кождому кидають ся в очи; безцїльне волоченє улицями, прилюдне куренє тютюну, т. зв. ходженє з паннами, уживанє горячих напитків і т. п. От, де лежить головна причина „двійок“. Бо в слїд за сим іде знудженє житєм, пересит і байдужність до всього — і людина зломана. Заспокоєня глядить такий ученик у нервовій лектурі Ніцшого, чи Арцибашева, чи якого з росийских живописцїв суспільного бруду, а не розуміючи сих творів, попадає в нервовий розстрій, стає хорою людиною на души й тїлї. Опісля єму житє байдуже — не то школа й наука. Що зробила суспільність у сїм напрямі? Зробила се, що скривала такі страшні блуди перед школою й не дозволяла їй поправити їх. Треба знати, що нинї по ґімназиях перестають уже карати за таке, а учитель, що таке побачить приневолений удавати що сього не видить, бо сейчас „Дїло“ почне кричати, що десяткує ся нашу молодїж, що се дрібночки, що „ми“ за молоду були також такі і т. п. Аджеж »Дїло« хоче бачити в учениках і професорах зовсїм рівних горожан, а не хоче чути про віяку станову чи вікову ріжницю між учеником а учителем. Оттак дневникарство і суспільність сама деморалїзує молодїж і пхає її в нетрі духової й фізичної скарловатїлости... Оттакий стан доводить учителя прямо до розпуки. І тому я не дивую ся, що нинї передовсїм молоді наші учителї тратять зимну кров, а в „двійцї“ бачать одинокий спосіб удержаня шкільної карности. Неоден стане перед дїлємою: або не робити собі зі школи та її приписів нїчого, або приневолити учеників берегти їх. Відси значне число „двійок“ головно в сїм роцї Були випадки, що учитель надто нервовий забув міру у „двійках“, але се були виїмки, які трафляють ся все і всюди. Треба на жаль зазначити, що загалом беручи велике число „двійок“ було вислїдом сього безвихідного стану, який я змалював. Уровень пильности учеників так страшно понизив ся, що прямо не хоче ся вірити. Спричинили єго крім згаданих причин ще й шкільні власти — вічними, а часами мало обдуманими реформами, що собі часто противорічать, або прямо наче шепчуть ученикови: не вчи ся, по законови повинен усьо за тебе зробити учитель.

(Конець буде).

Полїтичний огляд.

Австро-Угорщина.

В справі військового закона відбув вчера тригодинну нараду ґр. Куен-Гедерварі з бар. Бінертом і мінїстром війни бар. Шенайхом. На сїй нарадї доведено до порозуміня в язиковій справі в карнім поступованю військовім. На нинїшній нарадї, в котрій возьмуть участь також оба мінїстри судівництва, будуть уложені дотичні постанови на основі осягненого порозуміня.

Сподїваний приїзд сербского короля Петра до Будапешту не відбуде ся, як запевняють з урядових кругів не так з огляду на стан здоровля цїсаря (бо хрипка вже зовсїм уступила), але з причин чисто полїтичних. В Білгородї, як запевняє Vossische Ztg., панує улична товпа, а мінїстер предсїдник Пасич, котрий бажав позбути ся боязливого Мильовановича, розпочав коромоли проти него, рахуючи на се, що король Петро злякає ся аґітациї. І справдї король почав від кількох днїв жалувати ся, що єму доскулює гостець. На случай, колиб король їхав був до Австриї, приготовлювало сторонництво Пасича демонстрацию і розпущено вість в Білгородї, що се може короля приневолити до уступленя. В двірских кругах віденьских запевняють, що в осени приїде до Відня сербский і болгарский король.

Заграниця.

Мароканьска справа викликала заостренє між Францією а Німеччиною. Коли француский амбасадор Камбон в Берлїнї звістив канцлєра Бетмана-Гольвеґа, що Франция має намір вислати помічне війско до Фезу, замітив канцлєр, що німецке правительство не може сего приняти до відома без застороги. Як запевняє W. Allg. Ztg., в німецких кругах задивляють ся на мароканьску справу так, що Франция не має права до воєнного дїланя в Марокку і Німеччина сумнїває ся, чи Франция занявши Фез, схоче звідтам опісля забрати свої війска.

Француске війско вже в походї на Фез. Ґенерал Моанїє видав відозву, в котрій запевняє, що похід війска француского має метою обезпечити Европейцїв у Фезї і взиває племена мароканьскі до послуху султанови.

Іспанія висилає також війска до Марокка, а Каналєхас запевняє, що се війско має заповнити ряди війск в Цевтї і Мелїлї, звідки виїхало 11.000 жовнїрів на відпустку.

З виборчого руху.

В Галичинї.

З Коломиї пишуть нам: Маємо правдивий хлопіт з кандидатурою п. Скварка а ще більший клопіт має з тим Рада Надзираюча „Покутского Союза кредитового“ котрого директором є п. Скварко. „Пок. Союз“ взагалї не має щастя до п. Скварка, котрий дає Союзови много хлопоту, а саме тепер представляючи себе за одного „можливого“ кандидата на посла, а тимчасом він в повітї зовсїм незнаний. Вже була цїлком влучна згадка в „Руслані“, що належить вибирати між о. Войнаровским (єго шанси цїлком не лихі), о. деканом Русином (має за собою цїлий коломийский повіт і много инших виглядів), нотарем Телїшевским (загально знана і поважана личність). Ми би радили запросити тих панів та вислухати їх слова в тій справі, не пересуджувати та не опиратись на тенденцийних інформациях. Є прямо обовязком коломийскої орґанїзациї наш поклик сповнити, тим більше, що розходить ся тут о людий поважних.

Пишемо се на основі найлїпших відомостий о ситуациї, не для кирині або інтриґ але для добра „Покутского Союза“ і в інтересї загроженого нашого мандату посольского. — *З.*

Нема нїчого гіршого, як лихий приятель. Любить ся з тобою, дїлить ся „добром і злом“, поки є для него вигідно бути тобі приятелем, входить в найскритші щілини твого житя на те, щоби їх показувати твоїм другам і недругам, як сонце приязни заслонить тїнь непорозуміня. На двох недавно ще збратаних партиях национально демократичній і радикальній викажемо сей примір наглядно виривками із „Свободи“ (ч. 18). Яка се була дружба між Л. Бачиньским, а прим. Будзиновским, між „Свободою“, а „Громадским Голосом“, кілько штурмовано із одної і другої сторони на д-ра Трильовского за се, що він поважив ся мати свої окремі погляди на народовско-радикальну дружбу і не старав ся о єї протекторат. Кілько то солодких комплїментів присьвятили собі заприязнені сестрицї в послїдних кількох роках...

А прецїнь... прийшли вибори і порвали ся любовні звязи. Кандидатска манїя поріжнила навіть найбільше сердечних другів і начинає ся взаїмне обкидуванє болотом, а цїкаве є в сїй суперечцї власне се, що і одна і друга сторона закидує собі власне ті „прогрішенія“, про які ми нераз писали, наражуючись лише на відсуджуванє від чести зі сторони ріжного рода великих людий.

„Громадский Голос“ в статї „Киринникам з Народного Комітету“ і „Проф. др. Колесса кандидує“ слушно закидає управі национально-демократичного сторонництва, що она руководить не »волею народа« і своїх виборцїв, лише власними особистими інтересами, бо згляд на добро народа не міг подиктувати „Народному Комітетови“ затверджуванє кандидатур на поодинокі округи без заступництва виборцїв із тих округів, а кандидатура д-ра Колесси поставлена на шкоду українській науцї і змаганям молодежи о свою рідну школу, за яку навіть своє молоде житє в жертві приносять. А однак... „Народний Комітет глухий, а в додатку і слїпий, бо немов би не бачив, що таке нехтованє народної волї побуджує найперше сумнїви в ідейність єго поступованя, опісля слїдує неохота, а на самий конець гнїв. І хто знає, чи той гнїв народа не вимете „сьмітя“ із рідної хати?...

Проти так поважних замітів, зроблених „Громадским Голосом“ верховній управі национально-демократичної партиї одинокий „поважний“ орґан „Дїло“ благорозумно мовчить, немов нїчого не бачить і не чує з тих простих зглядів, що на оправдані заміти не має що відповісти, а крім сего боїть ся зачіпати о кандидатуру д-ра Колесси.

За те потровлено двох менших цуциків »Народне Слово« і »Свободу«, щоби „уживали“ собі на радикалах до схочу. І, о диво! Национально-демократичні гончі лають ся знова тими самими арґументами, які ми мілїони разів підносили для розясненя справи, для виказаня хибної і шкідливої полїтичної дїяльности тих „головачів“. Ось що пише „Свобода“ про радикальних послів:

„Правда, читав я, що др. Трильовский представив нас перед цїлим сьвітом за диких людий, що буцїмто ми розпеченими баґнетами мучили Босняків, як була війна в Боснї, а також чув я, що др. Трильовский мав виробити собі в мінїстерстві якийсь концес на будову колїї тай зробив добрий інтерес, продавши його якимсь жидам капіталїстам за грубі гроші. Правда чув я, що Левко Бачиньский з дурного розуму розвалив якомусь Хорватови чи Талїянови стільницею зі столика голову, за що всї чужі посли хотїли наших послів викинути яко диких людий з парляменту, аж Романчук успокоїв Нїмцїв, Чехів, та инших. Правда, Лагодиньский пригадав собі раз, що він був колись народовцем тай виголосив тодї промову, але потім знов „зрадикалїв“ та заснув на штири роки, так сфатиґував своє сало; а про Стефаника то таки цїлком не чули, чи він ще жиє на сьвітї, чи вже нї. А може і спасибіг єму за те, що не рипає ся, бо лїпше вже мовчати, нїж говорити таке як Трильовский, або втяти таку штуку як Левко Бачиньский“.

Чудово! Просто і ясно, нема, здає ся,

способу красшого зображеня »радикальної« політики українського парляментарного клюбу у Відні.

Та неправдою є, немов то „Руслан“ рівночасно з „Громадским Голосом“ виступає проти д-ра Цегельского і називає д-ра Цегельского радикалом, бо ми так довго були проти кандидатури д-ра Цегельского, поки він не зложив торжественної заяви, що навернув ся з хибної релігійної дороги, що буде боронити справ католицкої Церкви проти масоньства і поки він не проголосив заяви, що стає особисто щирим католиком. Миж ставляли д-ра Цегельского як примір »наверненого« на праву путь! (Може лише на час виборів?).

На закінчене годить ся зазначити, що кандидатуру проф. Залозецкого приняли Лемки з радостию. Нічого не помагають русофільскі, плачені громили, бо нарід вже прозріває, особливо коли чує, що аґітатори Куриловича хвалять ся, що дістають з Росиї „рублї, бо то русскі гроші“. Проти ідеї і рубель лише метал!

Поза Галичиною.

Маршалок дол. австр. кн. Ліхтенштайн виголосив перед виборцями знамениту промову, в котрій влучно зобразив спосіб боротьби социял-демократів. Він вказав на те, що социял-демократи мають звичай все обіцювати виборцям, від правительства в парляменті домагають ся найнеможливійших річий, але засадничо відказували правительству найконечнійших потреб до правильної господарки державної.

Се дволичне поступоване социялїстів перевисшає леґенду про св. Кріспіна, що мав робити чоботи із скіри инших, бо социялїсти виробляють чоботи без скіри. Они обіцюють виборцям золоті гори у своїх бундючних відозвах і летючих листках, але не додержують анї одної обіцянки, бож социялїсти засадничо відказують правительству кождого сотика.

Коли социялїсти на вічах своїм товаришам обіцюють висшу плату, жовнїрам лїпшу їду, родинам резервістів видатні підмоги, коли виборцям в безмежній щедрости малюють на стїнї зелїзницї, школи, обезпеку на старість, шпиталї безплатні — то все те є чоботи без скіри.

Навіть того, що держава потребує видати для населеня, не хотять социялїсти ухвалити, а колиб буджет мав бути полагоджуваний голосованєм социялїстів, то давно вже требаб позамикати виплати всякі і застановити всю державну машину.

Для того кн. Ліхтенштайн накликував до злуки всїх, що стоять на основі християньского сьвітогляду і суспільної справедливости.

Католицке народне сторонництво в Моравії злучене з ческими христ.-суспільниками творить там найповажнїйшу партию. В недїлю відбуло ся численне віче в Бернї під проводом д-ра Грубана віцемаршалка, котрий подав огляд політ. положеня. В промові вказав він на се, що противні сторонництва 4 роки вели опозицию, а тепер замісць опозициї кидають в нарід оклики »боротьба з клерикалами«. Др. Грубан заявив, що єго сторонництво радо піднимає боротьбу з чистим сумлїнєм, бо се сторонництво є одиноке, котре веде виборчу боротьбу в інтересї народу, релїґії і всего населеня.

Гуртова розправа проти руских академиків.

Пропавший з „арсеналу“ бровнїнґ появив ся знова на своїм цьвяшку. „Стягнув“ єго був оден з арештантів, що порядкував в салї розправ.

Сьвідок Іван Пйотровский, укінчений фільософ, йшов критичного дня на семінар фільольоґічний. Перед університетом не бачив нїчого цікавого. Коли війшов на І. поверх, побачив, що будують барикаду, та замітив знакомого і від него дізнав ся, що ся барикада має бути охороною перед Русинами які відбувають незаконне віче. Небавом з глубини коридора надтягли рускі вічевики, а сьвідок пішов на II. поверх. Звідси заглядав на сходи. В слїдстві сей сьвідок зізнав, що перші поліна упали з ректорского коридора, а нинї се заперечує — і каже, що коли замітив, падаючі поліна, то они падали вже з обох сторін. Бачив наближаючих ся руских студентів, як оден з них вискочив на барикаду і кричав: „Товариші, на перед!“ Сьвідок побіг на коридор II. пов. Там застав кількох переляканих студентів і звідтам чув стріли на І. пов. Коли зійшов, була поліция а Коцко лежав вже в коридори уступовім, зверненний головою до дверий, котрими єго внесено.

Другий з черги сьвідок Маркель Антонї, слуга унїверситета, побіч сальви сьміху, яку викликував своїми зізнанями, не зізнав нїчого, хиба се, що єму оповідав знаний дозорець дому. Сей мав бачити, що якийсь руский сьвященик 1. липця давав якомусь ученикови ґімназ. револьвер. Поза тим не бачив нїчого, бо по першім атаку цофнув ся в глубину ректорского коридора.

Сьвідок Войтїх Новак, слуга унїверситета, був з прочою службою на ректорскім коридори. Звідси бачив в III. салї віче, та чув оклики: славно і ганьба! Ще підчас віча бачив, що вибудовано барикаду. Самого перебігу подій не бачив, бо був в ректорскім коридори, не бачив ту полїн, які падали від сторони Русинів. За те довше описує арештоване Решетила. Після зізнань сего сьвідка Решетила арештував поліциянт без помочи Домашевича сам, а також відобрав єму щось чого сьвідок не бачив, та сховав у кишеню. Обжалованого Решетила мимо помочи пізнати не може.

По 20 мінутовій перерві явив ся на салї також обж. Максимчук Юлїян, який нинї перший раз знайшов ся на салї, бо був виїхав до Прус, де єго арештовано і спроваджено до Львова.

На салю візвано сьвідка Тому Палюха, портиєра унїверситета.

Про події, які мали бути 1. липця, сьвідок довідав ся вечером 30. червця від аґента поліциї і дир. Йордана. Не пригадує собі, чи о тім що мало стати ся 1. липця, говорив з ким небудь день перед тим. Дня 1. липця зараз рано зійшла ся служба, а потому академики. З долини чув, що на 1. пов. бито шиби а потому почув стріли. Поліциї не кликав. В слїдстві зізнав, що кликав, нинї каже, що лише вибіг на двір і закликав: „Gwałtu, strzelają!“ Зараз потім війшла поліция, а сьвідок після розказу, який телефонїчно дістав від дир. Йордана, замкнув браму. По замкненю брами вийшов лише о. др. Жук. Сьвідок рішучо твердить, що нїхто з академиків не вийшов і не міг вийти, бо сьвідок мав ключ при собі. Пригадує собі, що 2 Русини, які вели раненого, хотїли вийти, але їх не пустив. Чув, що деякі студенти мали утечи иншими дверми.

До портиєрки введено обж. Решетила, але що сей говорив, як також що робив і говорив обж. Охримович, не знає, бо був коло брами. Не може собі пригадати, чи в портиєрцї був проф. Брухнальский, знає лише, що був проф. Баляшіц. З будинку крім професорів і служби не випускав нїкого.

О год. 12·45 з причини неприяви сьвідків трибунал відрочив розправу до завтра.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар**. В суботу: руско-кат.: Ірени; римо-кат.: Петра М. — В недїлю: руско-кат.: Симеона; римо-кат.: Катарини.

— **Юдофіли з „Дїла“** впевняють, що причиною сцисиї селян з жидами в Карові є... „Руслан“, який „власне з припорученя своїх польских консервативно-клерикальних хлїбодавців в цїли поборюваня нашого национального опозицийного табору“ веде антижидівску полїтику... Отже маєш! Супроти сеї оборони жидів в „Дїлї“ належало би всїх „бунтівників“ селян в Карові що найменше ...повісити. Нї! ті юдофіли з „Дїла“ вже безсоромні! Та нехай би самі любили ся і женили ся з дочками поколїня Юди, тільки нехай би наш нарід лишили в мирі... А ще одно, панове юдофіли! Коли хочете вирікати ся товаришованя з вашим недавним товаришом з „Руского Селянина“, то вирікайте ся, тілько нам єго не навязуйте, бо від юдофільства і приятеля „Дїла“ з „Руского Селянина“ хорони нас Господи!

— **Цїла правда про заворушеня в селї Карові.** Заворушенє в селї Карові, що дало нагоду ріжним „Wiekam“, „Gońcam« „Dziennikam“ уїдати на наших селян, вияснили ми вже в ориґінальній кореспонденциї з сего села. Наш погляд на сю траґічну справу потверджує „Gazeta Narodowa“, яка ось що пише: „Тепер, коли перебіг карівских розрухів є вже точно звісний, годить ся ствердити, що ту не може бути бесїди про антисеміцкі розрухи. Вправдї початок розрухів вийшов з того, що нападено на двох жидів, але характером і сутию опісля наступивших заворушень був опір товпи проти жандармериї, коли она винуватих в нападї хотїла арештувати. Отже лише з сего становища, як опір проти власти треба трактувати сї події і не можна підсувати їм нїяких антисемітских мотивів. Карівскі випадки вияснюють ся ще тим, як нас інформує оден із земельних власників равского повіту, що тепер по причинї військової бранки молоді парубчаки скрізь є пяні, а що на рускі сьвята зїхали ся до дому урльопники, тож всюди легко о авантури. Дїйсно в дуже численних місцевостях пяні парубчаки, що готовлять ся до бранки, викликували авантури, а що в Карові прибрали они більші розміри, було се річею припадку“.

Із такого буденного случаю ріжні голодні на сензацию письма роблять мало що не революцию, лякаючи несьвідому дїла польску суспільність страхітєм колїївщини. От таке розуміне етичної морали у сих бандитів пера брукових львівских писем.

— **Нові сотикові гроші.** По 10 лїтах досьвіду, прийшли вкінци торговельні круги в Австриї до пересьвідченя, що не зневолить ся публики до численя на сотики і корони, єсли оставить ся ті самі монети, які були за часів риньского. Тому то віденьска торговельна палата ухвалила виступити з просьбою до правительства, щоби занехало вибивати монети 2, 10 і 20 сотикові а замість сего щоби зачало чеканити 5, 25 і 50 сотикові гроші, а з давних здавкових щоби задержало лише односотикові гроші.

— **Між Коломиєю, Косовом і Кутами** заведено комунїкацию самоїздами. Проба їзда випала зовсїм добре.

— **Нарада ректорів австрийских унїверситетів** почала ся вчера у Відні, в актовій салї тамошної полїтехніки. Темою нарад є материяльне положенє унїверситетских професорів, особенно доцентів і асистентів.

Оповістки.

— **Вибори до львівскої ради повітової** розписані з ґрупи більшої посїлости (10 членів) на день 6. жовтня с. р.; з громад сїльских (12 членів) на день 28. вересня; з громад міских (2 члени) на день 4. жовтня, а з ґрупи найвисше оподаткованих (2 члени) на день 5. жовтня с. р.

— **Військова музика** буде грати в маю: перед домом інвалїдів 2., 16. і 20., перед корпусною командою 3., 17. і 31., в поєзуїцкім огородї 4. і 18., в стрийскім парку 9. і 23., перед намісництвом 10. і 24., а на високім Замку 11. мая.

— **Письменний іспит** кандидатів на учителїв в ґімназиях і реальних школах та кандидаток на учительки в женьских лїцеях відбуде ся у Львові в маю с. р. а то іспит кандидатів в днях 19. і 20. а кандидаток в днях 22. і 23. Потім наступають устні іспити. Кандидати і кандидатки, що задумують приступити до того іспиту, мають повідомити про се дирекцию іспитової комісиї устно або письменно, найпізнїйше до дня 12. мая с. р. і подати точно обсяг предметів іспиту.

— **Новий розклад їзди,** що входить в житє з днем 1. мая с. р., буде обнимати на шляхах що підлягають зарядови ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові, отсї зміни:

На шляху головнім з Ряшева до Львова мати муть поїзди поспішні з причини приспішеня тільки незначні зміни мінутові.

Замість поїздів поспішних ч. 103 і 104, що приходили в лїтнім сезонї минулого року, переходити муть від 1. червця с. р. включно зі Львова аж до Карльсбаду через Прерав-Оломунець поїзд поспішний ч. 204, котрий буде мати полученє від посп. поїзду ч. 4 з Підволочиск і 304 з Черновець. (Відїзд зі Львова о год. 2. мін. 30 по пол., приїзд до Карльсбаду о год. 9 мін. 40 перед пол.). З поворотом буде переходити поїзд посп. ч. 203 з Карльсбаду до Львова і ту получить ся з поїздом посп. ч. 3 до Підволочиск і ч. 303 до Черновець. (Відїзд з Карльсбаду о год. 7 мін. 8 вечером, приїзд до Львова о год. 2. по пол.). Згадані поїзди поспішні ч. 203 і 204 будуть задержувати ся в окрузї Дирекциї львівскої тільки в Перемишлї, Ярославі і Переворску і будуть мати вози I, II і III. кляси заразом віз спальний, що переходить безпосередно з Підволочиск до Карльсбаду і з поворотом.

На перестанку Стражів задержувати муть ся поїзди особ. ч. 11 і 17 а на перестанку Суховоля поїзди особ. ч. 15, 20 і 21.

При поїздї особ. ч. 20 зносить ся постій в стациї Раґіжно. З Мшани до Львова буде приходити від 15. липня до 30. вересня включно поїзд мішаний ч. 67 з возами II і III кляси.

На шляху Львів-Підволочиска буде переходити поїзд особ. ч. 15 о 36 мінут пізнїйше се є: буде відїздити зі Львова о год. 8. мінут 46 вечер, через що дістане у Львові полученє від поїзду посп. ч. 5 з Відня.

Межи Львовом а Краснем вводить ся з днем 1. мая 2 нові поїзди особ. се є ч. 29 (Відїзд зі Львова о год. 2. мін. 35 по пол.), а у противнім напрямі поїзд особ. ч. 30. Приїзд до Львова о год. 10 мін. 10 вечір. Оба висше згадані поїзди мають в Краснім безпосередне полученє до Бродів зглядно з Бродів.

Постійний поїзд ч. 3, що відходить зі Львова о год. 2. м. 18 по пол., не буде задержувати ся в Задвірю.

На шляху Красне-Броди будуть змінені поїзди особові анальоґічно до змін поїздів особових на шляху Львів-Підволочиска. Кромі сего що ч. 1615 буде становити продовженє поїзд. ч. 29. одержить поїзд особ. ч. 1615 в Краснім полученє від поїзду особ. ч. 12 з Підволочиск. Поїзд ч. 1618 буде переходити від Красного до Львова яко поїзд ч. 30.

На шляху Перемишль Хирів буде відходити поїзд особ. ч. 2014 з Перемишля о 53 хвиль пізнїйше се є о год. 7. мін. 28 рано, через що одержить в Перемишлї безпосередне полученє від поїзду поспіш. ч. 7 з Відня, а в Хирові до поїзду особ. ч. 1218 до Загіря і поїзду особ. ч. 1227 до Дрогобича і Борислава.

Поїзд ч. 1227 буде відходити з Хирова о 1 год. 45 мін. скорше і буде продовжений до Дрогобича. Зате не буде переходити від 1. мая дотеперішний поїзд особ. ч. 2016 що відходить з Перемишля о год. 9. мін. 20 перед полуд.

Вечером буде переходити з Перемишля до Хирова поїзд мішаний ч. 1072 з возами I, II і III кляси. (Відїзд з Перемишля о год. 10 мін. 12 вечір).

На шляху Львів-Стрий буде переходити поїзд особовий приспішений ч. 1721/1238/1827 зі Львова до Борислава о 4. год. 15 хвиль скорше се є буде відходити зі Львова о год. 6 рано.

З поворотом буде відходити поїзд особ. приспішений ч. 1822/1235/1722 з Борислава о год. 3 мін. 38 по полудни і буде приїздити до Львова о год. 6 мін. 45 вечір де одержить полученє до поїзду посп. ч. 8 до Відня.

Від 18. VI. до 10. IX. будуть переходити в недїлї і сьвята рим. кат. зі Львова до Лавочного поїзди прогулькові а іменно ч. 1725. (Відїзд зі Львова о год. 10 мін. 2 перед полуднем і назад поїзд ч. 1726 (приїзд до Львова о год. 10 мін. 19 вечір).

На шляху Львів-Сянки будуть їздити поїзди особ. ч. 2111 о 35 хвиль пізнїйше се є відїзд зі Львова наступить о год. 6 мін. 35. рано.

Зі Самбора до Сянок буде відходити поїзд особ. ч. 2121 о 1 год. 14 мін. пізнїйше се є о год. 7 мін. 42 рано, через що дістане в Самборі полученє від поїзду ч. 2014/1227 згл. той поїзд буде лучити ся з поїздом поспішним ч. 7.

Межи Львовом а Любінем буде їздити як в минулім роцї що недїлї і рим. кат. сьвята від 15. мая до 15. вересня поїзд ч. 2119 (відїзд зі Львова о год. 2 мін. 15 по пол.) і з поворотом поїзд 2122 (приїзд до Львова о год. 2 мін. 45 в ночи).

На шляху Львів-Белзець будуть переходити межи Львовом а Бруховичами дотеперішні поїзди сезонові ч. 2217 і 2218 з возами I, II, III і IV кляси через цїлий рік, причім поїзд особ. ч. 2217 буде відїздити зі Львова о год. 6 мін. 5 рано а поїзд ч. 2218 буде приїздити до Львова о год. 7. рано.

На шляху Львів-Яворів буде відїздити поїзд вечірний ч. 3253 зі Львова о год. 6 вечір, а поїзд ч. 3254 буде приїздити до Львова о год. 4 мін. 30 по пол.

Поїзди сезонові межи Львовом а Яновом будуть переходити як минулого року.

На зелїзницях льокальних Ярослав-Сокаль, Переворск-Динів, Тернопіль-Збараж, Борки великі-Грималів, Львів-Підгайцї і Львів-Стоянів зайдуть при поїздах тільки незначні зміни.

На шляху Хирів Н. Загірє при поїздї особ. ч. 1218 зносить ся постій на перестанках Устиянова і Угерцї.

Поїзд особ. ч. 2027, що відходить тепер з Мезеляборча о год. 4 мін. 55 по пол., буде відходити о годину пізнїйше. Також поїзд особ. ч. 1229/2029 що відходить тепер з Н. Загіря о год. 7 мін. 15 вечір, буде відходити о 1 год. 17 мін. пізнїйше, се є о год. 8. мінут 32 вечір і стратить полученє в Хирові до Самбора, Дрогобича і Стрия а в Перемишлї до поїзду особ. ч. 20 в напрямі до Кракова.

Поїзд особ. ч. 1229 на шляху Хирів-Стрий перенесений на раньше і дістає безпосередне полученє від поїзду посп. ч. 5 з Відня взгл. ч. 2024 в Хирові.

Стїнні розклади їзди, що містять в трох таблицях порядок їзди на всїх шляхах зелїзниць держ. положених в Галичинї і Буковинї вийшли вже з друку і можна їх закуплювати по цїнах дотеперішних. Видавництво дотеперішних урядових розкладів їзди о форматї кишеневій устає від дня 1. мая с. р. і оставляє ся друк таких підручників виключно приватним підприємствам. — *Ц. к. Дирекция зелїзниць держ.*

Наука, умілість і письменсьтво.

— **Рускі виклади** в сім літнім півроці на львівскім університеті заповіли на фільософічнім виділі:

Проф. М. Грушевский: „Політичне і культурне житє України в 1630—1640. роках“ (2 год. тижнево); „З історії Східної Европи X. віка“ (2 год. тижн.): „Історичні вправи“ (1 год. тижн.)

Проф. др. К. Студиньский: „Маркіян Шашкевич, єго часи, житє і творчість“ (2 год. тижн.); »Складня церковно-славяньскої мови з поглядом на староруску і живу мову« (2 год. тижн.); Семінар для рускої фільольоґії (2 год. тижн.); „Звучня церковно-славяньскої (для початкуючих) 1 год. тижн.

Проф. др. Колесса: Семінар для українсько-рускої фільольоґії (2 год. тижн.); „З ґенези поетичної творчости Т. Шевченка“ (1 год. тижн.).

Доц. др. Рудницкий: »Морфольоґія плит і инших плосковерствових просторів« (3 год. тижн.); Ґеоґрафічні екскурзиї.

Проф. ґімн. Кокорудз заповів на рускім лекторатї два відділи (по 2. год. тижн.).

Телеґрами

з дня 28. цьвітня.

Відень. (ТКБ.). Стан здоровля цїсаря є вдоволяючий. Сон в ночи є зовсїм спокійний, смак добрий, стан загальний означити треба як нормальний. Цїсар однак мусить ся трохи шанувати і длятого дав ся певно наклонити, щоби не відбував в сїм роцї весняного перегляду залоги, що могло би єго наразити на небезпеку. Цїсар однак приказав, щоби перегляд відбув ся; відбуде єго архікн. Франц Фердинанд.

Відень. (ТКБ). „Fremdenblatt“ звертає ся проти коментарів часописий, які в причинах відроченя відвідин короля Петра в Будапештї добачують політичні мотиви і стверджує, що приготовленя до виїзду цїсаря і до принятя були вже зовсїм готові, коли цїсар послухав рад лїкарів, що заявили конечність шанованя здоровля. Добачуванє поза сими розпорядками політичних мотивів є нечуване і пожалуваня достойне. Що до факту, що політика держави мала на згляді лише поліпшенє відносин обох держав, а рівночасно опіку над обома господарскими інтересами, сї сензациї не мають нїякого значіня. В короткім імовірно часї довідає ся про се цїлий сьвіт, а то тодї коли відрочені тепер відвідини прийдуть вже до успіху.

Білгород. (ТКБ.). Вчера оголошено отсей урядовий комунїкат: Австро-угорский представник ґр. Гаймерлє повідомив мінїстра заграничних справ, що цїсар Франц Йосиф на основі поради лїкарів мусить змінити програму свого побуту в угорскій столицї а то так, щоби мав змогу перебувати як найбільше на сьвіжім воздусї. Длятого мусїв відрочити заповіджену стрічу на день 7. мая з королем Петром, так дуже пожадану з огляду на інтереси обох держав. А відрочує єї в надії, що відвідини можуть ще в осени відбути ся.

Коли мінїстер заграничних справ др. Мільованович приняв сю заяву, висказав іменем короля Петра і сербского правительства болїсний жаль з причини відроченя відвідин, по яких справдї ожидвано добрих вислїдків для взаїмних відносин, але і з причини, яка викликала се відроченє, причім мінїстер висказав горяче желанє, щоби австрийский монарх міг як найскорше тїшити ся повним здоровлєм.

Відень. (ТКБ). Білянс північної зелїзницї цїсаря Фердинанда виносить за рік 1910 всего зиску 16,875.307 К. Ґенеральному зібраню предложуть пропозицию на виплаченє дивіденди 180 К і паддивіденди 47·50 К.

Москва. (Пет. Аґ.). Отворено тут всеросийский конґрес руховиків.

Амстердам. (ТКБ). В часї від 20—27. цьвітня захорувало на чуму в Манджуриї 122 осіб, а з них померло 58.

Париж. (ТКБ). Мінїстерска рада заборонила відбувати походи і демонстрациї дня 1. мая.

Танґер. (ТКБ). Мегаля Бремонда пробував дня 26. с. м. добити ся через кілька племен до Разенма.

Маніля. (Б. Райт). Як доносять з Йольо (остров і місто на схід від Борнео), Голяндцї заняли остров Пальмас, (на полудни від Филипинів), здійняли американьску фляґу і повісили голяндску. Зединені Держави не запротестували проти сего, бо се є остров без вартости.

Всячина.

— **Писанє в їдучім поїздї.** Подорожні, що хотять писати в їдучім поїздї або на кораблї, жалують ся на потрясеня, що рушають тїлом пишучого, столом і кріслом. Помагає на се в дечім нове уладженє, яка полягає на тім, що стіл і крісло спочивають на одній підставі, а она на кулях. Сї кулї обертають ся в рівчиках долївки і по кождім вихиленю вертають до свого первісного положеня. Перешкоджує ся в той спосіб потрясеням, спричинюваним через скорі і несподївані зміни скорости руху. Кулї є з ґуми, що причиняє ся рівнож до зменшеня потрясень.

— **Дївчина — вождом ворохобників.** Американьскі дневники доносять, що мексиканьскі ворохобники між своїми вождами мають рівнож одну женщину, якусь Марґарету Нері. Є се дочка ґенерала, лїт 18, незвичайної вроди. Жовнїри убожествяють єї. Нері брала вже участь в боротьбі.

— **З воздухоплавства.** Перед кількома днями пописував ся в Александриї (Єгипет) росийский воздухоплавець Уточкин. Публики зібрало ся около 25 людий. Уточкин підняв ся в гору на висоту 500 метрів, а по хвилї щез публицї з очий. Не було єго видно поверх 30 мінут; дехто з видців почав вже побоювати ся о судьбу воздухоплавця, однак по упливі пів години показала ся на небосклонї точка, яка чим раз більшала. Був се воздухоплавець. По тім летї він висїв щасливо на землю недалеко зібраних видців. Свої виступи в Єгиптї думає Уточкин повторяти.

— **Страшна катастрофа на зелїзницї.** Коло Капштаду в полудневій Африцї злетїв особовий поїзд з віядукту, що мав 180 метрів висоти. Машина і тендер полишили ся, а ваґони впали в пропасть. З 60 подорожних 21 згинуло, 20 поранених тяжше, чи лекше, решта виратувала ся.

— **Нагла смерть.** Вчера рано донесено полїциї, що в готелю Sans Souci при ул. Шайнохи помер нагло мешкаючий там тимчасово Віктор Луцкий, надкомісар староства в Богородчанах.

— **Найдорозша книжка.** На лїцитациї в Новім Йорку продано біблїю з 1450. р., печатану ще Ґутенберґом, за 200.000 К. Є се найвисша цїна, яку доси за книжку заплачено.

— **Самоубийства серед дїтий** ширять ся в застрашаючий спосіб. У Віднї хотїли онодї відобрати собі житє дві дївчини, з котрих одна числить що йно 10, а друга 12 лїт. Десятилїтна Анна Копецка, одержавши в школї лиху ноту, зі страху перед карою постановила умерти і намовила свою приятельку 12-лїтну Стефанїю Зітек, щоби разом відобрали собі житє. Стефанїя згодила ся умерти длятого, що недавно умер єї брат, котрого она дуже любила. Купили отже собі лїсолю і написавши пращальні листи, випили отрую. В безнадійнім станї відвезено їх до шпиталю.

— **Невідповідний дипльом.** Як звісно, лїкарский виділ нїмецкого університету в Празї надав нїмецкому цїсареви Вільгельмови титул почетного доктора і зладив єму дипльом. „Bohemia“ обговорюючи ту справу, доказує, що сей докторский дипльом цїсаря Вільгельма є невідповідний тому, що Вільгельм називає ся у нїм „Germanorum Imperator“ (цїсар Нїмцїв), а як звісно Вільгельм II. приняв за Вільгельмом I. титул „Deutscher Kaiser“ (нїмецкий цїсар). Сей титул в дипльомі противить ся отже правнодержавним відносинам, а є близкий загально-нїмецким змаганям.

Хлїбороби!

Купуйте лише найлучші

Коси

марки „Комет“

котрі можна дістати під ґваранциєю лише у

Ф. Ст. Махека

в Людвиківцї 77 коло Делини (**Галичина**).

Цїнники даром. (1—3)

ДО АМЕИКИ КАНАДИ

найлїпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецка **99**.

Цїна переправи кораблем 180 корон.

Уважайте на ч. 99.

ВІДЇЗД З ПОРТІВ В ТРИЄСТЇ:

Паннонія, дня 2. мая.

Карпатія, дня 16. мая.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найбільші і найвеличавійші пароходи на сьвітї:

Люзітанія, дня: 29|4, 20|5, 10|6, 8|7 29|7 1911.

Мавританія: дня 22|4, 13|5, 3|6, 24|6 22|7 1911. 122(33—?)

П. А. Шіган

Мій новий сотрудник.

Переклав Вол. Держирука.

Вийде протягом місяця марця с. р як відбитка з фейлєтонів нашої часописи. Обійме она понад 25 аркушів друку. Ся знаменита повість повинна находити ся в кождій рускій хатї. **Передплату в цїнї 2 К 50 сот. з пересилкою 3 кор. приймає наша редакция.** — Цїнак нижки буде виносити 4 корони.

Посада дяка до обнятя від недїлї Томиної в Мишкові. Зголошеня з долученєм марки на відповідь слати на адресу: Гр.-кат. Уряд парох. в Мишкові, п. Більче золоте.

Асекуруйте своє майхо від огню

в „Днїстрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиницї то добробит цїлого народу.

Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекурацийного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя **селяньских будинків**.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний **чистий зиск** своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцїнює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісиї запрошує все двох господарів на оцїнителїв.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги **руским школам і бурсам**, де виховують ся селяньскі дїти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всїх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Днїстер“.

Власні фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1910 року 3,052.250 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всїх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії.

Адреса „Днїстра“: Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Ол. Барвіньский, Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові (наоснові жерел). — Цїна 80 сотиків.

Ол. Барвіньский, З останних десятилїть XIX віку. — Цїна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego listy Edw. Gniewosza, szefa sencyjnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Цїна 10 сот.

Гомерова Одиссея, переклад Нїщиньского Байди). Ч. I і II. — Цїна 4 К 40 с.

Метаморфози Овидия, переклад Сердешного. — Цїна 1 К.

Григорій С. Сковорода. — Цїна 30 с.

Кониський, Непримирена. — 40 с.

Кулїш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.

„ Княгиня „ 30.

Можна дістати через адмінїстрацию „Руслана“ або в книгарнї Н. Тов. ім. Шевченка.

Проф. Ратміров, повість Мордовця. - 40 с.

Оржешко, Великий, новеля. — 50 с.

Иов, переспів П. Ратая. — 1 К.

I. Шевченко яко „атеїст“ та поет „ненависти“. II. Безіменні „герої“ і їх кертична робота. (Дві відповіди клеветникам Шевченка). Львів 1910. мал. 8⁰ ст. 16. — Цїна 10 с.

Др. Богдан Барвньский:

Зїзд галицкого князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзї 1250 р. Історично-критична аналїза. Львів 1901. 16⁰ ст. 18. — Цїна 10 сот.

Прешбурский зїзд в справі спадщини по Бабенберґах. (Причинок до історії великого австрийского безкоролївя). Львів 1903. 8⁰ ст. 27.— Цїна 30 с.

Жиґимонт Кейстутович, великий князь Литовско руский. Історична моноґрафія. Жовква 1905 8⁰ ст. XIV+170. -- Цїна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8⁰ ст. 28 — Цїна 50 с.

Bogurodzicza dzewicza а історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересї історичної правди). Львів 1906. мала 8⁰ ст 41. — Цїна 20 с.

Історичні причинки. Розвідки, замітки і материяли до історії України-Руси. I. Жовква 1908 мал. 8⁰ ст. 170. — Цїна 2 К.

Історичні причинки і т. д II. Львів 1909 мал. 8⁰ ст. X+94. — Цїна 1 К 50 с.

Історичний розвій імени українсько-руского народу. Львів 1909, мал. 8⁰ ст. 41. — Цїна 40 с.

Дістати можна в книгарнї Наук. Тов. ім Шевченка у Львові, Ринок 10.

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	8 55	1 30	5·45	50·10
Кракова	7·27	10 10	1·15 Б	8·40	30·2
Тарнова	—	—	1·05	—	—
Підволочиск	7.20	12 00	2·15	5·40	10·30
Черновець	8·05	—	2·05	5·53	9·30
Черновець	—	—	—	6·35	12.20
Станиславова	5·45	—	—	—	—
Коломиї.	—	10.21	—	—	—
Ходорова	5·15 Г				
Стрия	7·28	11·45	4·25	7·41	11 02
Самбора	8 00	9·58	2·00	—	9·00
Рави рускої	7·32	12·00	—	8·00	—
Яворова	8·15	—	5·00	—	—
Підгаєць	—	11·15	—	—	
Винник		—			12·10
Янова	8·15	1·10 К	5 00	9·26 К	10 07К
Любіня	8·00	9·38	2·00	9·00	11·40Р
На Підзамче з:					
Підволочиск	7·01	11·40	2·00	5·17	10·13
Бродів	7·01	—	2·00	5·17	10·12
Підгаєць	—	10 5 4	—	9·44	—
Винник	7·26	—	—	6·29	11.55А
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10·33	—	9·28	—
Винник	7·10		—	6·13	11·39А

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·55	8·25	3 15	6·55	11.15
Кракова	6·04	8.40	3·55	7·45	12·40
Кракова	—	—	2·45	6·04	—
Мшани	—	—	3·30	5·41	—
Підволочиск	6·20	10 40	2·16	8·10	11.10
Черновець	6·10	9·35	—	—	10 35
Черновець	—	9 10	2·23	—	2·59
Станиславова	—	—	2·52	—	—
Коломиї	—	—	—	5·59	—
Ходорова	—	—	—	8·23 В	—
Стрия	7·30	10·15	1·45	6 50	11·25
Самбора	6·00	9 05	3·40	—	10·40
Гави рускої	7·34		2·30	7·10	—
Яворова	8·20		—	6·30	
Брухович	6·13	7·34		7·10	
Підгаєць	5·58			6 16	
З Підзамча о:					11·32
Підволочиск	6·35	11·00	2·31	8·33	—
Бродів	6·35	11·00	2·31	8·33	—
Підгаєць	6·12		—	6·30	11·35А
Винник			1·30		
З Личакова до:					
Підгаєць	6·31			6·50	
Винник			1·49		10·54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в недїлї.

А = лише в середи і суботи. — В = в день перед кождою недїлею і сьвятами обох обрядів. — Г = в день по кождій недїлї і сьвят обох обрядів

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук.**

З друкарнї В. А. Шийковского.